

احکام تلقیح مصنوعی

احکام تلقیح مصنوعی

لقادح مصنوعی از یک زن و شوهر

س. ۸۹. الف) آیا لقادح آزمایشگاهی در صورتی که اسپرم و تخمک از زن و شوهر شرعی باشد، جایز است؟ و بر فرض جواز، آیا جایز است این کار توسط پزشکان اجنبی صورت بگیرد؟
ب) آیا فرزندی که از این طریق به دنیا می آید ملحق به زن و شوهری است که صاحب اسپرم و تخمک هستند؟
ج) بر فرض که عمل مذکور فی نفسه جایز نباشد، آیا موردی که نجات زندگی زناشویی متوقف بر آن باشد، از حکم عدم جواز استثناء می شود؟

ج. الف) عمل مذکور فی نفسه اشکال ندارد؛ ولی واجب است از مقدمات حرام مانند لمس و نظر اجتناب شود.
ب) کودکی که از این طریق متولد می شود، ملحق به زن و شوهری است که صاحب اسپرم و تخمک هستند.
ج) گفته شد که عمل مذکور فی نفسه جایز است.

لقادح مصنوعی از مرد و زن نامحرم

س. ۹۰. گاهی بعضی از زوج‌ها به علت عدم تخمک گذاری در زن که وجود آن برای عمل لقادح ضروری است، مجبور به جدایی شده و یا به علت عدم امکان درمان بیماری و بچه دار نشدن، با مشکلات زناشویی و روحی مواجه می شوند، آیا در این صورت جایز است که به روش علمی از تخمک گذاری زن دیگری برای انجام عمل لقادح با نطفه شوهر در خارج از رحم استفاده شود و سپس نطفه لقادح یافته به رحم آن زن منتقل گردد؟

ج. عمل مذکور هر چند فی نفسه اشکال ندارد؛ ولی کودکی که از این طریق متولد می شود ملحق به صاحب نطفه و تخمک بوده و الحق آن به زنی که صاحب رحم است، مشکل می باشد؛ لذا باید نسبت به احکام شرعی مربوط به نسب، احتیاط رعایت شود.

لقادح مصنوعی بعد از فوت مرد

س. ۹۱. اگر نطفه از شوهر گرفته شود و بعد از وفات او با تخمک همسرش لقادح شده و سپس به رحم او منتقل شود، اولاً آیا این عمل شرعاً جایز است؟ ثانیاً آیا کودکی که متولد می شود، فرزند آن مرد است و از نظر شرعی به او ملحق می شود؟ و ثالثاً آیا فرزندی که به دنیا می آید از صاحب نطفه ارث می برد؟

ج. عمل مذکور فی نفسه اشکال ندارد و کودک به صاحب تخمک و رحم ملحق می شود و الحاق آن به صاحب نطفه هم بعيد نیست؛ ولی از او ارث نمی برد.

س. ۹۲. آیا تلقيح نطفه مردی نامحرم به همسر مردی که بچه دار نمی شود، از طريق قراردادن نطفه در رحم او جایز است؟

ج. تلقيح زن از طريق نطفه مرد اجنبي فی نفسه اشکال ندارد؛ ولی باید از مقدمات حرام از قبيل نگاه و لمس حرام و غير آنها اجتناب شود و به هر حال در صورتی که با اين روش کودکی به دنيا بباید، ملحق به شوهر آن زن نمی شود؛ بلکه ملحق به صاحب نطفه و به زنی است که صاحب رحم و تخمک است.

للاح مصنوعی از دو زن و یک شوهر

س. ۹۳. اگر زن شوهرداری به علت یائسگی یا غير آن تخمک گذاري نکند،

الف) آیا جایز است تخمکی از زن دوم شوهرش، بعد از تلقيح با نطفه ی شوهر به رحم او منتقل شود؟ و آیا در اين مورد تفاوتی هست بين اينکه او یا زن دوم، همسر دائم باشند یا موقت؟

ب) کدام يك از دو زن مادر کودک خواهند بود؟ صاحب تخمک یا صاحب رحم؟

ج) آیا اين عمل در صورتی که نياز به تخمک همسر ديگر به خاطر ضعف تخمک زن صاحب رحم باشد، به حدی که در صورت للاح نطفه شوهر با آن، خوف اين وجود داشته باشد که کودک معیوب متولد شود، نيز جایز است؟

ج. الف) اصل عمل مذکور شرعاً مانع ندارد و در اين حكم، فرقی نیست بين اينکه نکاح آنان دائم باشد یا منقطع و یا يکی دائم باشد و يکی منقطع.

ب) کودک ملحق به صاحب اسپرم و تخمک است و الحاق او به صاحب رحم هم مشکل است. بنابر اين باید در ترتيب آثار نسب، نسبت به وی احتیاط مراعات شود.

ج) اين کار فی نفسه جایز است.

س. ۹۴. آیا در صورت هاي زير تلقيح زن با نطفه شوهرش که از دنيا رفته، جایز است؟

الف) بعد از وفات شوهر، ولی قبل از انقضاي عده،

ب) بعد از وفات او و بعد از انقضاي عده،

ج) اگر آن زن بعد از فوت شوهرش با مرد ديگري ازدواج نماید، آیا جایز است خود را با نطفه شوهر اولش تلقيح کند؟ و آیا در صورت فوت شوهر دوم، جایز است خود را با نطفه شوهر اولش بارور کند؟

ج. اين عمل فی نفسه اشکال ندارد و فرقی نمی کند که قبل از انقضاي عده باشد یا بعد از آن و همچنین فرقی نیست بين اينکه ازدواج کرده باشد یا خير و در صورت ازدواج هم فرقی نمی کند که للاح با نطفه شوهر اولش بعد از وفات شوهر دومش باشد یا در حال حيات او؛ ولی اگر شوهر دوم او زنده باشد، باید اين کار با اجازه و اذن او صورت بگيرد.

نگهداری تخمک های بارور شده

س. ۹۵. امروزه می توان تخمک هایی را که در خارج از رحم بارور شده اند در مکان های مخصوصی به طور زنده نگهداری کرد و در صورت نیاز آنها در رحم صاحب تخمک قرار داد، آیا این کار جایز است؟

ج. این عمل فی نفسه اشکال ندارد.

بانک اسپر

س. ۹۶. نگهداری اسپرم غیر شوهر- اعم از محارم زن یا غیر محروم با زن - در بانک اسپرم یا محل نگهداری دراز مدت اسپرم مرد و استفاده از آن در موقع لزوم برای زن، چه حکمی دارد؟

ج. تلقیح زن از طریق نطفه مرد نامحرم فی نفسه اشکال ندارد؛ ولی باید از مقدمات حرام از قبیل نگاه و لمس حرام و غیر آنها اجتناب شود و به هر حال در صورتی که با این روش کودکی به دنیا بباید، ملحق به شوهر آن زن نمی شود، بلکه ملحق به صاحب نطفه و به زنی است که صاحب رحم و تخمک است.

تخمک های باقی مانده در آزمایشگاه

س. ۹۷. بعد از انتقال تخم لقادی، تعدادی از آنها در آزمایشگاه باقی می ماند. حکم استفاده از آن ها برای زن و شوهر نازای دیگر و یا دور ریختن یا کارهای آزمایشگاهی مانند مطالعات ژنتیک بر روی آنها چیست؟

ج. اشکال ندارد.

روش های برداشت تخمک از زن

س. ۹۸. از آنجایی که در انجام لقادی آزمایشگاهی، جهت آبستنی مصنوعی، گرفتن اسپرم (نطفه) از شوهر و نیز برداشت تخمک از تخدمان زن ضرورت دارد، نظر مبارک حضرت عالی در موارد ذیل چیست؟

۱- برداشت تخمک از تخدمان با هدایت سونوگرافی^(۱) از طریق مهبل (واژن) زن، که این کار توسط متخصص زنان و در اتاق عمل، تحت شرایط کاملاً استریل (بهداشتی) و با ضرورت نگاه به عورت زن انجام می پذیرد.

۲- برداشت تخمک با هدایت سونوگرافی؛ ولی از طریق لایپاراسکوپی^(۲) که مستلزم نگاه به عورت زن نیست. شایان ذکر است در سال های اخیر به خاطر پرخطر و پرهزینه بودن، از این روش استفاده نمی شود.

ج. در تمامی موارد عمل مذکور فی نفسه اشکال ندارد؛ ولی واجب است از مقدمات حرام مانند لمس و نظر اجتناب شود.

استفاده از تخمک زن اجنبی با وجود تخمک ضعیف زوجه برای باروری

س. ۹۹. تخمک های زنی ضعیف می باشد و لذا فرزندان ناقص الخلقه ای به دنیا می آورد. آیا جایز است تخمک زن دومی را در آزمایشگاه با اسپرم شوهر زن اول لقاح دهند و سپس جنین را به رحم زن اول منتقل نمود؟

ج. فی نفسه منعی ندارد.

استفاده از اسپرم مرد اجنبي برای لقاح در آزمایشگاه

س. ۱۰۰. در مواردي که مرد به علتی قادر به توليد اسپرم نباشد آیا می توان از اسپرم اهدائي مرد اجنبي (ناشناس يا شناس) جهت امتزاج نمودن با تخمک همسرش در آزمایشگاه استفاده نمود و بعد جنین تشکيل شده را به رحم خانم بيمار منتقل كرد تا پس از وضع حمل مولود توسط بيمار و همسرش نگهداري شود.

ج. فی نفسه بدون ارتکاب محريمي مانع ندارد و حكم ولد نيز بيان شد.

تلقيق مستقيم

س. ۱۰۱. آیا اين امكان هست که اسپرم اهدائي را با تخمک همسر بيمار در آزمایشگاه ممزوج نکرد ؛ بلکه مستقيماً به داخل رحم همسر بيمار تلقيق نمود تا جنین در همان جا تشکيل شود؟

ج. فی نفسه اشكال ندارد و در اين صورت با فرض اينكه تخمک از همسر بيمار است، طفل فرزند او می باشد و به شوهرش محروم است.

محرميت نوزادان از يك تلقيق مصنوعي، در رحم زن

س. ۱۰۲. به فرض تحقق آبستني مصنوعي در آينده، اگر از نطفه اي مصنوعي که در "رحم زن" کشت داده شده دو نوزاد دختر و پسر به عمل می آيند آیا اين دو می توانند ازدواج کنند؟ با محaram مادری چطور؟

ج. برادر و خواهرند و با محaram زن صاحب رحم محروم هستند.

محرميت نوزادان از يك تلقيق مصنوعي، در رحم مصنوعي

س. ۱۰۳. به فرض تتحقق آبستني مصنوعي در آينده، اگر از نطفه مصنوعي که در "رحم مصنوعي"، دختر و پسری به عمل آيند آیا آن دو نسبت برادر و خواهری دارند و نمی توانند با يكديگر ازدواج کنند؟

ج. در فرض مرقوم نسبت برادر و خواهری متحقق نمي شود و ازدواجشان مانع ندارد.

تعيين جنسیت برای خنثی

س ۱۰۴. برخی از افراد در ظاهر مذکور هستند؛ ولی از جهات روحی و روانی ویژگی‌های جنس موئث را دارند و تمایلات جنسی زنانه در آنان به طور کامل وجود دارد و اگر مبادرت به تغییر جنسیت نکنند به فساد می‌افتنند. آیا معالجه آنان از طریق انجام عمل جراحی جایز است؟

ج. عمل جراحی مذکور برای کشف و آشکار کردن واقعیت جنسی آنان اشکال ندارد، به شرطی که این کار مستلزم فعل حرام و ترتیب مفسده ای نباشد.

س ۱۰۵. انجام عمل جراحی برای الحاق فرد خنثی به زن یا مرد چه حکمی دارد؟

ج. این کار فی نفسه اشکال ندارد؛ ولی واجب است از مقدمات حرام پرهیز شود.

حکم تغییر جنسیت

س ۱۰۶. آیا تغییر جنسیت جایز است یا خیر؟

ج. این کار فی نفسه اشکال ندارد؛ ولی واجب است از مقدمات حرام پرهیز شود.

تغییر جنسیت افراد دو جنسی

س ۱۰۷. آیا تغییر جنسیت برای دو جنسی ها و اشخاص خنثی که تغییر جنسیت در عمل برای آنان ممکن است تا آن ها را به یکی از دو جنس ملحق کنند، و همچنین زنان و مردانی که آثار مرد یا زن بودن به روشنی در آن ها دیده می‌شود؛ ولکن در خود بعضی از آثار جنس مخالف و از جمله حرکات و رفتار و سکنات جنس مخالف را مشاهده می‌کنند، جایز است یا نه؟ و آیا تنقیص جنسیت جایز است یا نه؟ لطفاً جواب را مشروحاً بیان فرمایید.

ج. عمل جراحی مذکور برای کشف و آشکار کردن واقعیت جنسی آنان اشکال ندارد؛ به شرطی که این کار مستلزم فعل حرام و ترتیب مفسده ای نباشد.

تغییر ژنتیکی جنین انسان

س ۱۰۸. آیا تغییر ژنتیکی جنین انسان به منظور اصلاح نژاد و ایجاد اوصاف دلخواه در آن، مانند انتخاب رنگ پوست، افزایش ضریب هوشی و غیره، جایز است؟

ج. اگر مستلزم مفسده ای نباشد، فی نفسه منعی ندارد.

تعیین جنسیت جنین با رژیم غذایی

س ۱۰۹. آیا تعیین جنسیّت جنین به کمک رژیم غذایی جایز است؟ و آیا این عمل دخالت در، طبیعت و خواست الهی محسوب نمی شود؟

ج. فی نفسه اشکال ندارد.

۱. دستگاه تصویربرداری با کمک امواج ماوراء صوت.

۲. بازکردن شکاف کوچک در جدار شکم.